

Szerkesztőség:
Az arad-ésanádi egyesült vasutak palotájában, havá a lap szellemi részét illető közlemények intézőndők.
Bérmertelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-ésanádi egyesült vasutak palotájában van, havá hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmertve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben	Vidéken
Éves ár: 12 fr.	Éves ár: 14 fr.
Fél éves: 6 fr.	Fél éves: 7 fr.
Negyed éves: 3 fr.	Negyed éves: 3.50
Egy hónap: 1 fr.	Egy hónap: 1.20

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Hirdetések díja:

Nyolcz hasábos petisor egyszeri hirdetésnél 6 kr.
Minden következőnél 4
Hétfőig külön 30
Nyitási sora 15

Az iskolaszékről.

Arad, július 18.

Az aradi iskolaszékek igen érdekes történetét lehetne megírni, bár természetesen nem öregebb, mint a közös anya, mely létrehozta: az 1868-diki törvény. De 22 éves korának dacára van dicsőöség multja, telve az önfeláldozó munkásság és tevékenység sikereivel, — küzdelmekkel. Huszonkét év nem nagy kor egy ily fontos és életbevágó intézménynél, és mégis, végigtekintve élete pályáján, s megengedve és elismerve mindazon hasznos és bevált intézkedéseket, a melyeket tett, ki kell rá mondanunk, hogy — túléltte magát, és itt volna az ideje gyökeres tranzfuzióval ujja szervezni.

Legnagyobb fogyatékosága az iskolaszéknek, hogy — tulajdonképpen falusi község részére alkotva — olyan város is, mint Arad, annak keretében kénytelen óriási népoktatási apparátusát intézni. E teméntelen viszályosságok az okok, s a nehézségek eltávolítása céljából, valóságos vivésekcióknak volt és van a szegény intézmény álvéve.

Úgy látszik, már eléjétől fogva nem tételeztek fel az egyszerű falusi földételezett és iparosokból állóknak feltevézett testületét, hogy a maga lábán megálljon, s gondoskodtak gyámról a tanfelügyelő személyében, melyet egy gondnoknál helyezett el, és későbbi renddel, melynél fogva az iskolaszéki határozatok csak a tanfelügyelői utólagos jóváhagyás után hajthatók végre.

Helyesen, hazafiasan és humánusan van ez kigondolva, tekintettel Kovacsincz vagy akármely tősgyökeres magyar községre nézve is, hol a kupaktanács az iskoláztatást nem szent kötelességnek, hanem tehernek tartja, melyet nem fejezteni, hanem lehetőleg kijátszani igyekszik.

Nem hagyatott meg továbbá az iskolaszéknek a tanítók fölötti felelősi joga, melyet a közigazgatási bizottság gyakorol; végre ujabbban az államilag engedélyezett tankönyvkönyveser által még ezen legbensőbb ügyben is az éppen nem valami nagyon népszerű közoktatásügyi tanács gyám-sága alá is helyeztetett. Helyes ez egy parasztközéggel szemben, de furán illik egy olyan város viszonyaihoz, mint Arad, mely 70000 frtot áldoz éventéknél iskoláira, és melynek

iskolaszéke tudományosan képzett férfiak illustris testülete; ilyen község, ilyen testület méltán zokon vehette, midőn az iskolaszéknek ama határozata, mely szerint egy tanított megintett, annak idején meg lett semmisítve azaz az indokolással, hogy ehhez nincs joga.

Nem volt tehát csoda, hogy a község, mely az iskolák fentartásához a tömérdek pénzt adta, a példán okmúra, saját közegeinek, első sorban pedig polgármesterének kívánta az iskolai adminisztráció jogait fentartani, s az iskolaszék elnökválasztási jogának rovására, a polgármestert hivatalból rendelte az iskolaszék elnökévé. Itt megint az állami felügyelet lépett közbe, s nem csak a hivatalos elnökség elvét utasította el, hanem a közgyűlésileg megválasztott iskolafelügyelőtől, mint olyantól, szintén megtagadta a hivatalból való iskolai tagságot, sőt a hivatalból való iskolaszéki tagságot is, épségben kívánván tartani az iskolaszék szabad választási jogát.

Az iskolaszék esetleg mindkettőhöz különben is teljes bizalommal véseltetvén, megválasztotta őket amugy is, de a testület minden egyes tagjának fel kellett látnia, hogy az állami bejegyzés szabatos és éppen az iskolaszék szabadsága és tekintélyének megóvása érdekében járt el úgy, ahogy eljár; sőt köztve egy szelid kis intelem is foglaltatott ezen intézkedésben az iskolaszék számára, hogy t. i. hivatalához képest jobban örködjék jogai fölött. Mind-ezek dacára lassanként kijette kezéből a legvitalisabb jogát, a tanító választását. Az üresedésbe jött helyekre a felügyelőség által hivattak meg az ideiglenes tanítók, legtöbbször utólagos bejelentés mellett, s az iskolaszéknek azután csak az állítólag bevált tanítók megerősítése maradt fenn. Ily módon a nyilvános pályázatok mellőztettek, s a jog formalissá vált annyira, hogy azt kinos személyi ügyek fölvetése és tárgyalása nélkül az iskolaszék nem gyakorolhatta. „Wer den Schaden hat, braucht sich um den Spott nicht zu kümmern”, mondja a német közmondás, mely különösen ráillett iskolaszékünkre, midőn loyaltása fejében azt imputálták neki, hogy protekció (?) zérli a választás okban (v) rártak, a választás a bizonyítványok értelmében választson. Mintha egyaránt kitűnő volna minden képezde, mintha egyenlő értékű

volna minden képezde bizonyítványa, mintha feltétlenül csálhatatlan volna egyazon intézetnek sőt tanárnak klaszifikálása, és végre mintha nem biztosabb választás lenne az, mely olyan tanítóra választ, kinek középszerű iskolai bizonyítványát az élet és gyakorlat egy kitűnővel toldotta meg.

De mindez nem volt elég. Hogy, hogy nem, egyszerre csak rossz hirbe jutott az iskolaszék a szakértelem dolgában; nem jött jobbé tekintetbe, hogy tudományos műveltségű férfiakból, kiváló értelmiséggel bíró kereskedők és iparosokból, tanfőnökökből, papokból áll a testület. Ki lett mondva, hogy seperjenek ezek a saját küszöbük előtt, a tanításhoz csak tanítók értenek, és meg lett alkotva a „tanügyi bizottság”, tanítókból, egy az iskolaszékkel kívüli álló informativum forum, melynek az iskolák beléletét illető ügyek kiadattak, s melynek a csálhatatlan szakértelem keretében foglalt véleményes jelentései az iskolaszéki tagokra nézve nebutsvirágok voltak. Ezen bizottság révén állapította meg az iskolaszék az általános tanmenetet, a fiskevesztett tanítói vaskalaposág ezen ma is élő csodabogarát; ezen bizottság ajánlatára fogadta el az iskolaszék a legutóbbi ülésen a tankönyvek javaslatát en bloc, anélkül, hogy csak egy tagja is csak egy könyvet is lapozgatott volna, kivéve azon tanítókat, kik ama bizottságnak különben is tagjai. És e kinos és ferde helyzetet érezte is az iskolaszék, midőn ama könyveket engedélyezte, annyira, hogy meg vagyunk győződve róla, miszerint jövőben majd csak maga fog utána látni annak, amit saját felelősségére így vagy amugy intéz.

Ezeket szükségesséknél tartottuk elmondani, hogy azon határozatnak, mely a legutóbbi ülésen hozott, s melynek alapján az iskolaszék az áthelyezések ügyében való előleges döntést magának fentartja, ugy szólni lélektanilag indokoljuk. Teljes bizalom és loyaltás nyilvánult az iskolaszék részéről e határozatban az elnökség iránt éppen olyan mértékben, mint azelőtt bármikor, és ezen loyaltását azáltal vélte legkiválóbban tanusítani iránta, hogy a felelősséget azon részét, mely az iskolaszéket illeti jög-, de kötelességszerűen is, a saját vállairól leemelteni nem engedte. X

A magyar fegyvergyár. Mint a „Pester Correspondenz” érte itetik Bécsből, az a katonai szakbizottság, mely elé a magyar fegyvergyár által gyártott fegyveralkatrészek megvizsgálás és véleményadás végett terjesztve lettek, e gyártmányokon csakis oly hiányokat talált, melyeknek elhárítása nem okoz nehézségeket. Meglehető bizonyossággal feltehető tehát, hogy ezontal a gyár tökéletesen kielégítő követelményeinek.

A löszert illetőleg, melynek gyártását a magyar fegyvergyár, alapszabályainak megfelelőleg, már rövid idő alatt valószínűleg aktíválni fogja, a magyar intézet egy szabadalmat szerzett, melynek tárgyától számkörökben rendkívüli előnyöket várnak.

Kitüntetések. A P. K. értesítése szerint Mária Valéria főhercegnő esküvője alkalmából az érdemes férfiak tekintélyes sora fog a Felségre részéről kitüntetésben részesülni, azok közt a legmagasabb uralkodó család tagjai is.

Ferdinánd fejedelem tervei.

Bécs, július 17.

A többi fejedelmek hazáján kívül valóhosszabb tartózkodása a legellenmondóbb kombinációkra szolgáltatott alkalmat; különösen sok oldalról és nem minden célzatosság nélkül, imputáltatott neki ama szándék, hogy terhes hivataláról lemond. Ezért bizonyára érdeklődik fog birni a kombinációk e kaotikus zavarát az igaz tények kitüntetése által kissé tisztázn.

Váló, hogy Ferdinánd fejedelemben megfogalmazott azon szándék, mely szerint az események folyamán jó tuskéssé lett fejedelmi koronáját letesszi és a bolgár nép szabad rendelkezésére bocsátja, és Ernő herceg utazása némi összefüggésben is áll ezzel. Szófiában ugyanis a Koburg-családnak nemcsak prestige-e, hanem vagyonuknak egy tetemes része is engagirova van, mely a fejedelem hirtelen visszalépése által, a bolgár kormányhoz és államhoz való viszonyának előzetes magányi szabályozása nélkül, a megkárosítás veszélyének lenne kitéve. De, mikor Ernő herceg Karlsbadba érkezett, öcsése akkor már eiallt lemondási szándékától és a gondos családfelelőnek e tekintetben nem volt többé rendezni valója.

Ferdinánd fejedelem azonban elvesztette türelmét s nem akar továbbra is a kinos bizonytalanság eddigi pozíciójában megmaradni, de meg a család-alapítás

sürgős szükségét is érzi már. És alkalmasint ez képezte a két vérrokon közt folyt megbeszélések lényegesebb részét. Ha tagadhatatlannal már magában véve kényes körülmény az, hogy a fejedelem nem tartozik azon egyházhoz, melyhez országának majdnem összes lakossága tartozik, tehát előre láthatólag katolika nő fog feleségül választani: kézen fekvő dolog, hogy élettársra családjának előkelesége által kellend párolok azt, ami létszó nejlének a bolgár szemében az által hiányzik lebilineselő hozományban, hogy nem tartozik az örökös egyházhoz. Arra pedig nem lehet számítani, hogy Erősa rangú souverain házadjon Ferdinánd fejedelemnek hercegnőt feleségül, ameddig provizoriumban lobeg trónja s valamely jobbitó tett által meg nem erősítetik. Mintán a ezár meglágyulására sem lehet többé számítani, és így uralkodásnak szabály-szerű, diplomáciai, európai elismerése hosszú időre, ha nem örökre, kérdéses: nem lehet egyebet tenni, mint a porta bejegyzésével vagy anélkül is Bulgária számára nagyobb közjogi függetlenséget, a bolgár kormány számára nagyobb presztizst, magasabb rangot vívni ki. Ez lett Karlsbadban megállapítva, s az erélyes Stambulow, ki e megállapodáshoz hozzájárult, ez irányban már meg is kezdte az akciót a magas portánál.

Legbensőbb szövetséget és katonai konvencziót ajánl Törökországnak Bulgária nagyobb függetlenségeért.

Tanügy.

Iskolai értesítők.

A piskitai település foku ipariskola és állami elemi népiskola Értesítője az 1889-90. iskolai évről. A gondnokszázelelnök megválasztásából szerkesztette Ulrich Márton, igazgató tanító. Déva, 1890. Nyomatott Breier Mórál. (45. l.)

Daruvári Paulé Iván, a magyar államvasutak piskitai állomásának hazafias, jángbuzgalmu főnöke, úgy látszik, kettős nevezetességet akar Piskitán szerzeni; az egyiket megszerezte Bem apó 1849. február 9-én hősiességgel, a másikat Paulé Iván akarja megszerezni szintén lelkesedéssel, lelkesedéssel a legszobor nemzeti ügy: a nevelésügy iránt.

Valóban lélekelmél azou kitartó, szívós, lankadani nem tudó buzgalom, melylyel Paulé Iván állomásfőnök a piskitai iskolákat a semmiből teremtette. Ezeket áldozott a magától, csakhogy bol-

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Julius 19.

...Csupa komédia.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

I.

Aladár, az öreg, deresfejú gavallér, ott áll szobája ablakánál, forró homlokát a hideg üvegtáblához szorítva, mintha attól félné, hogy feje minden pillanatban széjjelrobban a benne kavargó borus gondolatoktól.

Tekintete a fűrdő parkjában sétáló közönségen tévelyg, komoran, mondhatni embergyűlölő kifejezéssel. Szinte látszik, hogy boszantja a fel s alá hullámzó közönség feszelten zsiabongása, a sok fiatal lány boldog koczagása, vidám csicsérgése s az a látma, melyet a divatos nyári ruhába bujt urasok útnék az elegáns toaletten pompázó hölgyek mellett.

A parkból, a falakon keresztülzúszó, bus melodia egyes akkordjai hallanak, miknek hallatára az öreg gavallér elveszi fejét az ablaküvegről, tekintetét elfordítja s magába merülten figyel.

Ajkai önkénytelenül susogják:
— A mi nótánk volt, az óvé, meg az anyám...

Észreemlően figyel a dalra, mely távolról jövet oly szivreható, oly kedves valami.

Olyan neki ez a gyengén vibráló, el-salható nóta, mint egy illatos szellő: a mult idők emlékének édességét hozza vissza.

A dal bevégeződik. A szobában ismét nem hallatszik egyéb a vén falióra egyhangu ketyegésénél.

A dallammal együtt eltűnik a mult édes emléke is, ott hagyva az öreg gavallér megtört szívében a keserű, szomorú emléket, mely könyveket facsar a megöszült pilláakra.

Eltávozik az ablaktól s leül. Arzoképot vesz kezébe, mely már csaknem fakó a reá hullott sok könyveseptől.

Visszatekint multjára, arra a szenvedéssel teli, szomorú multra, amelyre visszaemlékezik mégis olyan kedves a sivár jelenben.

II.

Husz éve annak... Husz évvel ezelőtt egy nyári mulatságon pillantotta meg azokat a gyönyörű barna szemeket, melyek megbüvölnek, elhódítanak mindenkit, ki azokba beletekin.

Ő is megittasult, bár esze óva csillapította szive heves dobogását. Szegény díjnok volt, kinek nincs joga szeretni, mert szegény, nyomorult. Nincs joga szemeit felvetni egy olyan előkelő, gazdag, bájos teremtesre, mint aminő Irén volt. Ha szive mozdulni kezd, csitítsa le, mondja neki, hogy nem szabad megszonia. Hogy hallgatni kell szében, csodésan, észrevétlenül. Hiszen tudja jól, hogy nagyságos Belléry Jenő királyi tanácsos nem fogja beledni egyetlen gyermekét, büszkeségét Borsy Aladárnak, tulajdon díjnokának.

De hasztalan. Beletekintett a napba s megvakult. Nem látott, nem tudott semmit, csak azt, hogy Irént kimondhatlanul és halálosan szereti. Hogy nélkül megal, vagy megbolondul legalább is.

Borsy vakmerő volt. Vakmerősége annyira vitte, hogy bemutatta magát

princzipálisa leányának és tánczolt vele. És attól a pillanattól fogva, hogy áttele az a karcus derekat, hogy kebelén érezte dohogni pizinyke szívet, hogy arczára kéjes örömet csalt a lány forró lehellete s dus hajának edes illata: s még örültben lángra kapott benne a szenvedély.

A tanácsos ur, ki őt leányával tánczolni látta, megcsóválta a fejét, fölhuza bozontos szemöldökét s nevetve mondta oda barátainak, kik körülötte álltak:

— Szégtelen fickók ez a Borsy. De vakmerősége tetszik nekem.

És mindannyian jóízűt kacagtak a nagyságos ur ötletén, akinek a díjnoka vakmerősége tetszik...

Aladár nem látott semmit, csak Irén szemeit; csak azokat nézte zsiabasztó kéjjel, örült szenvedélylyel.

Azután többször megfordult a tanácsos ur házában s mindig szerét ejtette, hogy a kisasszonytal találkozzék. S Irén olyan nyájas, olyan barátságos volt iránta, olyan szépen mosolygott rá minden alkalommal. S ahányszor Aladár Irént látta, mindig szerelmesebben távozott.

Egyszer aztán feltette magában, hogy török-szakad, bármi történjék is, de a legközelebbi alkalommal bevallja szerelmét. Tudni akarta, üdvözül-e, vagy elkarhozik?

És meg is vallotta. Elmondotta néhány pillanat alatt azt, ami szívében pár hónap alatt óriássá nőtt s amiből megérthette Irén, hogy ez a kis csitri díjnok szerelmes beléje.

Rávetette azokat a szép barna szemeket, melyek most nedvesek voltak a könyttől s szomoruan mosolyogva mondá:
— Ön nem gondolta meg, mit beszél.

Nekem nem szabad önt meghallgatnom. Kísértse meg feledni...

Aztán hirtelen megfordult s szobája felé sietett. Aladár fuldokló hangon kiáltott utána:

— Kisasszony, kegyed nem felelt kérdéseimre. Azt kérdeztem, szeret-e, vagy nem?

Irén visszafordult s végigtekintott a díjnok kopottas, szegény ruházatán.

— E melkedjék magasabbra — mondá kitérőleg, de érthetően s erre eltűnt.

Aladár úgy állott ott, mint a paradicsom kapujánál az első emberpár, azzal a csekély különbséggel, ha ő egyáltalán nem jutott tovább a boldogság küszöbének.

Arca halálsápadt lett, kérdői megintogtak s szemei meredten tapadtak az ajtóra, melyen át a kedves alak eltűnt.

A tanácsos ur ebben a pozitúrában találta díjnokát.

— Te Jóska, — kiáltott az inasnak — a díjnok ur rosszul van, kináld meg egy pohár vizzel.

Ezzel a nagyságos ur, egyik sikamlós operette keringőjét dudolgotva, színtén eltávozott.

III.

Borsy Aladár idő, változott is, de bizony Borsy Aladár nem tudott emelkedni, bármint igyekezett.

De egész vélotlenül bekövetkezett az, amit senkisémit hitt volna, hogy a tanácsos ur családja sülyedt lefelé veszedelmesein.

Nagyságos Belléry Jenő királyi tanácsos ur ugyanis gutaütésben hirtelen elhunyan, midőn temetésre alkalmával a hitelezők összeültek, hogy követeléseiket kielégíttessék: az a furcsa körülmény de-

rült ki, hogy több az adósság, mint a vagyon.

Most már tehát Irén is szegény volt. Nem kellett Aladárnak magasabbra emelkednie, hogy a leány bevallhassa neki, hogy ő is szerette tulajdonképp mindjárt, csakhogy abban az időben a nagyságos papa meg a kedves mama hallani sem akartak volna az ilyen határozott messalliance-ról.

De azért még nem kelhetek egybe. Most meg a közös szegénység volt az akadály Irénjék létesültségében.

A szegénység a legkellemetlenebb ellenség. Ezzel keltek most bírokra. Ellátározta, hogy takarékoskodni fognak s ha néhány száz forintjuk együtt lesz, miből a szükséges butorokat megszereshetik s egy szerény kis lakást bérelhetnek: oltárhoz lépnek haladéktalanul.

Dolgoztak éjjel-nappal.

Aladár az irodában, Irén kis szobájában a varrógép mellett. Megvonták szakított a falat, testüktől a ruhát, csakhogy közös pénztárjuk szaporodjék.

És tettek ezt jó kedvvel, remélve, bizva a jövőben.

A rózsás jövő helyett pedig megjelent a sarga halál csontkezeivel, villogó karszájjával.

Mikor a kis összeg már csaknem együtt volt, mikor napról-napra lesték az időt, melyen végre egymáséi lehetnek, mikor a kiérdemelt boldogság kelyhe már ajkaiuknál volt: akkor tört össze mindent egy csapással a kegyetlen sors.

Hja!... Szegény ember sorsa csupa komédia.

Irén a szokatlan munka és nélkülözések terhe alatt lemorokadt.

doggá tehessé művelődés, a tanítás által azokat, kik ennek áldását magukra bizatva, talán sohasem élvezheték volna.

Nincs is Piskinek Paulén kívül nagyobb jötevője. Szerető is kicsinyke, nagyja; mint édes apához ragaszkodik, úgy a község, mint az állomás emberei.

És Paulé, mint valódi édes apa, szívéhez öleli valamennyit, hogy valamikor e sze-gény nép boldogságában lelje ő is az ő boldogságát és örömét. Aki mások boldogításáért ékképpen tud lelkesedni, aki a magáét áldozza föl másokért, az az igazi nemeslelkű ember.

De nem mondunk mi többet Pauléről. Elismerte a Főlségtől kezdve egész az utolsó lámpáig mindenki, hogy Paulának nemes szíve, nemes lelke van.

És most bemutatjuk nemes szíve alkotásait, először az alsófoku ipariskolát, azután az állami elemi napskólát.

Az alsófoku ipariskola áll két osztályból, 43 tanulóval.

Az Ertesítő nagyon okosan „A kézimunka becsé”-ről szól. Eleiből vett példákkal bizonyítja, hogy igen is kezünk verejtékes munkájával és egy kis takarékossággal tökéletesen boldogok lehetünk a világon; csak ne kívánjunk a hatalmasok, gazdagok kényelemszeretetével és fényűzéssel versenyezni.

Szeresse minden iparos az ő mester-ségét, kívánja mestersége minden csu-ját-bíját elsajátítani, legyen egy kis ta-lálékonyasága és képzelő erővel összeko-tított izlése, és kevesebb rázkodtatásnak lesz kitéve, mint a kereskedő vagy föld-birtokos.

Érdekes, hogy az ipariskola tanulói háromnegyed részben magyarok, csak 9 német és 3 román van közöttük. Vallásra nézve volt közöttük 27 katolikus, 10 református, 3 görög katolikus és 1-1 g. k. román, ágostai és izraelita.

Iparfoglalkozásra nézve legtöbb gép-lakatos volt közöttük, azután jöttek a bá-dogások, vaszertergályosok, reszelővágók, lakatosok és pékek. A legfiatalabb inas 13 éves, a legidősebb 21 éves volt. Az is-kola fenntartása 401 ft 50 krnyi árba került.

A napskola állott hat fiú- és hat leány-osztályból és az ismétlősök osztályából.

A tantestület állott a nagyérdemű Ulrich Márton igazgatótól kívül 4 tanító-ból, 2 tanítónőből és 3 hitoktatóból.

A népiskolai Ertesítő hoz egy „Em-léklap”-ot a kisdudóv megnyitása alkalmából. Az iskola történetéből a követ-kező érdekesebb adatokat említjük föl: A záróvizsgálatok után az államvasutak igazgatósága kétszáz forint értékű jutalomkönyvet és kész-pénzt osztott ki a példás ve-leseletű és szorgalmas tanuló-k között. Az ilyen patronus tartása meg az Ur Isten! Záróünnepélyt is tartott az iskola, mely 29 ft és 5 krt tisztán jöve-delmezett és mely összegét iskolai célo-kra fordították.

A román gyermekek száma 13-mal szaporodott s mint az Ertesítő mondja, „örömmel jegyezzük meg, hogy mind megtanult magyarul”.

Az iskola részt vesz az aradi kiállítá-son. Volt iskolai takarékpénz-

tárak is, valamint nép- és ifjusági könyvtárak.

A fi-tanulók száma 152, a leányoké 129 volt; a fiúk között volt 41 kitudó, a leányok között 46; megbukott 15 fiú és 16 leány. Hogy mily népszerű és mily jó hirben állanak a piskii iskolák, legszebb tansága azon irigylésre méltó körülmény, hogy 71 idegen jár Piskin iskolába. Ennyi idegen aránylag se Aradon, se Budapesten nincs. Sz. K.

Legujabb posta.

— Államcsiny Szerbiában. Megbízható belgrádi forrásból érkezik az a hír, hogy a kormány államcsinytől tart. Az Orosz-oroszországból érkezett Berdan-fegyvereket a közelebb tartandó fegyvergyakorlatok ürte-gye alatt a nemzeti milícia közt osztják szét, valójában azonban, mint hírlík, úgy áll a dolog, hogy a kormány nem igen támaszkodhatik a hadseregre és a fegy-veres milíciában helyezi inkább bizal-mát. Milán király fiának vizsgálatai után a katonai táborok meglátogatását tervezi; a kormány azonban még e látog-atás előtt szétosztja majd e táborokat, hogy megadályozza a Milán király és a hadsereg közötti bensőbb érintkezést.

— Oroz lap a bolgár fejedelemtől. A Novoje Vremja meglegedését nyilvánítja a felett, hogy Bulgáriában minden a ré-giben marad. Ferdinánd herceg lemondá-sát Berlinben a császár részéről való szolgálatkészség bizonyítékának tekintet-tek volna, pedig kívánatos, hogy Vilmos császár küszöbön álló látogatása ilyen színesetű bevezetés nélkül menjen vége-be.

— A császár látogatása. A muszka hírlapok nem sokat várnak Vilmos csá-zsár látogatásától. A Graslanin azt ki-vánja, hogy a látogatás indítsa meg a lefegyverezés kérdését. A mostani állapo-toknak nem vehet véget semmi kongresszus — mondja ez a lap — csak a lefegyverezés.

— Az angol miniszterválság. A Salis-bury-kormány rekonstrukciójáról elter-jedt hírek, úgy látszik, valószínű fognak. Balfour, az ir államtitkár, vagy Hicks-Beach kereskedelmi államtitkár a kinc-szár első lordja és az alsóház vezetője lesz, míg Smith belép a felsőházba. Churchill lord szintén belép a Salisbury-kormányba.

— A magyar-szerb határról. Belgrád-ból jelentik, hogy Kubinál egy ma-gyar pénzügyőrre, Osztrovác-zná-l pedig egy magyar posta-küldönczre a szerbiai partról rálöttek.

— Hitrovo szennyese. Bukarestből azt a hírt közlik, hogy Hitrovo bukaresti orosz követet ad audieandum verbum Szentpétervárra idézték. Hitrovonak szem-élyesen kell magát igazolnia kétes ma-gvasíteleiről. Jóllehet már, hogy vala-mennyi külföldi diplomata, Contouly fran-czia kivételével, társadalmi téren minden érintkezést kerülnék Hitrovoval és csu-pán a legszükségesebb hivatalos forgal-mokban álltak vele szóba. Neveiről for-rás szerint a Károly király rendelete-re és Manu miniszterelnök személyes vezetése alatt indított vizsgálat a román-iai orosz kémkedés ügyében kiderít-te, hogy Hitrovo ügynökei a romániai posta közegeit diplomáciai akták ellopá-sára és áruba bocsátására csábították.

— A porta és Bulgária. A török mi-nisztertanács e héten már negyedszer fog-

lalkozott a bolgár jegyzékkel, de még most sem határozta el, hogy mit felol-jon rá a porta. A jegyzék politikai részét illetőleg Vutkovics bolgár ügyvivővel, az egyházi kérdést illetőleg pedig a bolgár exarchával folytatják a tárgyalásokat. Di-plomáciai körökben azt hiszik, hogy a porta engedni fog, s nem fogja ellenezni, hogy Macedoniában bolgár püspökök legyenek. Az nem áll, hogy a bolgár kor-mány kívánságait Angolország konstanti-nápolyi képviselője támogatja: az angol kormány teljesen semleges ebben az ügy-ben; valamint az sem áll, hogy Vutkovics kijelentette a portának, hogy a bolgár kormány a jegyzékkel nem akarta fenye-getni; erre a kijelentésre nem volt szük-ség, mert a porta úgy sem tartott ilyes-mitől.

— Boulanger. Chincholle, Boulanger-nak egykori tulnuzgó tollforgatója, követ-kezőket írja a Figaróban a brave gé-nérről: A nemzeti párt egykori feje nem is gondol arra, hogy elhagyja az ő új Szt.-Ilona-szigetét. Úgy él ott, mint egy nyugalomba vonult tőkepénzes, Minden-nek vége. Boulanger csalatkozva, remény-vesztetten már csak árnyéka önmagának. Egy ideig arról álmodhatott, hogy állam-feje, sőt császára lesz Franciaországna-k s most már úgy szólván csak állati életet folytat. Néha-néha azt képzeli, hogy Görzben van és olyankor Chambord szep-repét játszsa: ismeretlen utasokat fogad, kikkel együtt bankodik „Franciaország szégyenén.” Ajtaja zárva marad azok előtt, kik a legutóbbi küzdelmekre emlé-keztethetnek; Chinchollet sem bocsátotta magához.

Táviratok.

— Kállay Boszniában. —

Tuzla, jul. 18. (Saj. tud. táv.) Kál-lay Béni közös pénzügyminiszter Zwo-rnikba utazott. A város fel volt lobogóza. A miniszter kérte ugyan, hogy minden fogadtatás mellőztessék, mindazonáltal a lakosság, különösen a szerbek részéről, spontán és lelkes tüntésekben részesült.

— A Duna vizállása. —

Pozsony, július 18. A Duna vizállása tegnap este Pozsonynál 461 centiméter-rel tépöntött át érte el. Az elmúlt éjjel 11 centiméterrel apadt, s azóta is folytonos apadás észlelhető.

— Az osztrák-magyar bank forgalma. —

Bécs, július 18. (Saját tud. táv.) Az osztr.-magyar bank állása jul. 15-én: Bank-egyforgalom 400.114.000 forint (—7.283,000 ft); érczérték 244,021,000 (+502,000 ft); tőzsa 143,629,000 ft (—9.603,000 ft); lombard üzlet 22,530,000 ft (—1.638,000 ft); adómentes bankjegytartalék 47.949,000 ft (+9.268,000 ft)

— A Kongo állam ügye. —

Brüsszel, jul. 18. (Saj. tud. táv.) „Jour-nal de Bruxelles” értesülése szerint No-thomb azon jelentésében, melyet a Kongo-törvényjavaslatot illetőleg előter-jesztett, az afrikai vállalkozás folytatása mellett nyilatkozik, sőt kilatásba helyezi, hogy Belgium a Kongo-államot esetleg át-fogja venni. A jelentés kifejti, hogy a tör-vényjavaslat az ország érdekeit bizto-sítja; kiemeli, hogy a javaslat az országra kötelezettségeket nem ró és végül kifejti mindazon előnyöket, melyek Belgiumra nézve a Kongo-állam átvételéből hára-molnának.

— A boszniai szilvatermés. —

Brcska, jul. 18. (Saj. tud. táv.) Alapa-talan a hír, mintha rossz szilvatermés volna kiállításban. A múlt évi termésrel szemben mutatkozó 25%-os keveselblet a termés kitudó minőségében leli kiegyenlítését.

Naptár.

Július 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Vincze. — Protestáns naptár: Vincze. — Görög-orosz naptár (július 7.): Mal. Tam. — A nap kél 4 óra 22 perc-kor, nyugszik 7 óra 42 perckor.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 761.0 mm., dé-lután 2 órakor 759.6 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° +22.7, délután 2 órakor C° +32.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2 délután 2 órakor DN. 6. Felhőzet: reggel derült, délután kis felhős. Csapadék az utolsó 24 órában: 0 mm., érzéngés.

A kiállításról.

Arad, július 18.

A kiállítás irodája már teljesen be van rendezve és ebben a kutyamelegben az érdekelte közönség szolgálatára áll.

A kiállítási terület manapság már nagyon élénk, bár még csak a budapesti kiállító egynehány küldte el és állította fel tárgyait.

Az aradiak még most csak a helyek-és szekrényekkel foglalkoznak. Ezekből itélve, pompás csoportozata lesz Varga Józsefnek és Reinhardt Fülöpnek.

A Hegyalja termékeinek külön pavillont állítottak fel a főépülettől balra. Ebben a pavillonban tegnap már elhelyez-ték az izlées állványokat.

Bessenyeiey Ferencz temesvári köz-ponti szolgabíró szintén tegnap jelen-tette be a kiállítási bizottságnak, hogy járásából 200 földmivel azonnal Aradra jön, mihelyest a kiállítás megnyílik.

Balaton János aradi lakos excel-lens takaréktüzhelyeket állított ki, melye-keket már tegnap elhelyeztek.

Mint Temesvárról írják, az ott és az egész Délmagyarországon jól is-mert műlakatos-firma Leyricz és Burghardt nagy csoport műlakatos-munkát küld az aradi kiállításra, melyek közül különösen kitűnik szép két darab 4 águ girandol és egy pár gyümölcsállvány, mik pompás izléesel készítek.

A szabadságlarcz erekléyi is képviselve lesznek az aradi kiállításon. Ugyanis, mint bennünket Kolozvárról értesítenek, a szabadságharcnak az er-délyi muzeumban levő nagyértékű ereklé-yei közül huszonkettőt Finály Henrik dr, a muzeum érdemes titkára, szombaton az aradi kiállításra hoz. A kiállítás minden-esetre sokat nyert e becses tárgyak által, melyek közt van többek közt: A magyar álla-dalom eredeti pecsétje 1849-ből. A pecsét következő felirattal bír: „A magyar álladalom pecsétje. 1849.” Középen Ma-gyarország czimere van korona nélküli czimerkoronával. A tárgyak közt van Gábor Áronnak egy szivartárczája, sa-játkezű jegyzetekkel, Bannak utihöm-örje, Bannak egy terczelője, ugyancsak a Bem ostroma s egy térképölvasó nagyító-üvege. Az érdekes tárgyak között ott van még a 64-ik honvéd-zászlóalj szabadsághar-czi zászlója is.

Maecenas azért készített, hogy a ró-mai népek üdülőhelye legyen. Egyes rómaiak ugyan messzebbre is elmentek, így Cicero Tusculumba, de a római elő-kellők nem igen szerettek Róma légkörén kívül élni, azért nem voltak számosak az ilyen üdülőhelyek. A mi fővárosunk már inkább decentralizálódik. Tudósaink ugyan még nem tudnak Budapest lég-köré nélkül élni, ok mindig a főváros környékén maradnak; így Jókai a Sváb-hegyen, Gyulai Pál s a művészek egy tekintélyes része Leányfaluán, Csiky Gergely Visegrádon stb., szóval vala-mennyien a főváros közelében maradnak, mert ott a tudományos fókusz, melytől, mint Antheus a földtől, új tudományos erőt nyernek. A tudósok, művészek kasztja különben mindig az udvarok lég-körében élt, akár hívták azt az uralkodó Augustus, akár XIV-ik Lajosnak; nem kell tehát csodálnunk, ha a fővároshoz ra-gaszkodnak.

Másképpen vagyunk fővárosunkkal. Ok maguk is uralkodók voltak, míg a de-mokrácia árja mindent el nem simított; ok tehát sietnek, mihelyest az országos gondok engedik, Tusculanumaikba, így Csáky gróf miniszter Mindszentre, Ugron Gábor Lévété mellé a Dobogóra. Nézzük meg, mi is ez a Dobogó.

A Dobogó fűrdő a Hargitában. A Hargita név épp olyan régi, mint az Ugron név; egyik is, másik is ősidőkből, amaz talán Csaba magyarjaitól, ez a Rabonánoktól származik. A Hargita név talán annyit jelent, mint kiegészítő; csak-ugyan meg is van az egykori vulkaniz-musnak nyoma magában a hegység tra-chit-közetében, kén-gáz-forrásaiban s iszap-vulkánjaiban. Az Ugron-családban azon-ban még elevenen lüktet az ősi nemes vér; az ősi törzsek hájtásai még teljesen épek, erőteljesek.

A Hargita plateant képez, melyet a szé-kelyek látnak a keveznek; jellemzi, hogy hosszabban több párhuzamos völgy nyílik dél felé, nevezetesen a Nagy Homoród,

Kis Homoród és Vargyas völgye; e völ-gyek mind megunyi klimatikus gyógy-helyek, legérdekesebb azonban közöttük a Kis Homoród völgye. Ennek felső fo-lyásánál, a lizon terül el a két Oláh-falu tiszta székelly lakosokkal; ez alig 3000 lakossal bíró kettős nagy köz-ség maga egy képviselőt küld föl az országgyűlésre; választáskor csak azt kö-tik ki maguknak, hogy öket képviselőjük ne pénteken vendégelje meg, amikor ok mint jó katolikusok nem ehetnek húst, hanem valamely más napon. A Homoród két forrásfolyója mellett van a két falu; ahol egyesül a két ág, ott van a Do-bogó, ott van az az üdülőhely, hova az államférfi elvonul pihenni. A fűrdő Do-bogó nevét onnan nyerte, mert itt a Kis Homoród esése rendkívül nagy, mint Arany János mondja „Katalin”-ban, egy bérczi síó; medrét hatalmas sziklák töltik ki, melyek a két oldalt meredező hegy-oldalokról szakadnak le; a folyónak sebes árja hullámokban török meg egy-egy ház nagyságu sziklán, s mintha fánya neki a nagy ütés, panaszkodva megy tovább, hol ismét új ellenségre talál, s ez így megy végtelen végig; a zaj sohasem hall-gat el, csak akkor csendesedik el kissé, mikor megárad a folyó, s hatalmas hab-jai elborítva a sziklakat, rajtuk gyözedel-meskednek. Maga a szénsavas ivóvíz is egy hatalmas sziklából tör elő; azt hin-nök, valami hatalmas osodotvó erő pa-rancsolta ezt neki úgy, miután a sziklára dobantott lábával. Csakugyan ott is lát-juk a lábnyomat, melyben egy poharat meg lehet meríteni. Hanem az a dobban-tás hatalmas lehetett, mert ha figyelme-sen vizsgáljuk, az egész szikla végig van repedve. Még így is elég bámulatos; te-hát az az ujjnyi vizsugár birt annyit ér-vel, hogy a teljesen nyugodtan fekvő sziklák szétrepesztette.

Az ovális völgyet fenyessekkkel ko-szorozott hegyoldalak szabják meg, s vé-dett helyzete oly örökös tavaszt teremt, hogy a nyári hőség maximuma sohasem

több 17—20 Celsius-foknál. Annál hide-gebb a fűrdő vize, melynek hőmérséke fáragott kömedenczejében sohasem emel-kedik 12 Celsius-foknál magasabbra. Ez az aczélos víz mindenesetre vasidegeket alkot, az illatos enyhe levegő pedig kel-lemesen szárazítja a vérlökletést.

A fűrdőházzal szemben áll a fűrdő-tulajdonos emeletes kőháza, környéksűrű futó tornácokkal; alant van a cseléd-ség lakosztálya, fönt az uri-lak, mely igen gyakran megnépesül, de leginkább népes Mária-napkor, mikor vig ze ne z e n d ü l s a fatalság tánczra perdül.

Ilyen egy magyar főúr nyári Tusculanuma; nincs ott therma, hanem jó hideg, aczélos víz; nem látni a sik ten-gere, a hatalmas hegyfalak a látkört nagyon is szükre szabják; a narancsvirág helyett ott van a fenýüllet; egyben azon-ban mégis azonos a Dobogó Cicero Tusculanumával, t. i. mindkettő fölött gyö-nyörü azurkék ég mosolyog.

Laukó Albert.

Anyja és feleség.

(A „Róbert hadnagy” folytatása.)

Az „Aradi Közlöny” szándára francziából fordította: (44. lbt.)

Törös Tivadarné.

Ezeket mondva és nem hallgatva meg sem a Möricz kéreseit, sem a Gaston ér-veléseit, aki sokkal nyugodtabb volt ná-lánál és akiben sokkal több saoir-vivre lakozott, mint az ezredesben, Montmagny parancsot adott, hogy azonnal csomagol-ják be máhát. Azután nagy izgatottsá-gában és bosszuvágyában Tours felé vette útját. Ott volt állomásban ezrede, ott volt szegény bűnhődő áldozata.

Ezalatt a hercegnő jogosan azzal a gondolattal foglalkozott, hogy nemcsak mint anya van veszélyben, hanem mint feleség is. Az éj egy részét arra hasz-nálta, hogy a herceghez, aki nem tért vissza a kastélyba, egy mentegető levelet írjon.

— A kiállítási bemenet-díjak finnczi-rozása. Mint értesülünk, a kiállítás be-menet-díjait a rendező ipartestület 25,500 frtért Guttman Samu és Stengel Bernát kisperegi lakosoknak eladta, kik a bemenet-díjak szedését üzletszerűen gyako-rolnák a testület által meghatározott kikötéssel. Mielőtt e hír mibenlétéről bő-vebb felvilágosítást szeríznénk, egyelőre minden kommentár nélkül közöljük.

— Dessewffy püspök fogadtatása. Az új csanádi püspök, mint már jeleztük, szept-ember 24-én fogja elfoglalni püspöki szé-két. Temesvár szab. kir. város közelebb át fog írni városunk és megyénk törvény-hatóságához, hogy részükrol külljenek ta-gokat a fogadó bizottságra.

— Szőlőszeti tanulmány-út. Mint már jeleztük, az országos gazdasági egyesület szőlőszeti kirándulást rendez és ez tizjában a kiránduló-társaság városunkat is érinti. A kirándulók Aradon időzéseként pro-grammját következőleg állapították meg: 3 óra 55 p.-kor indulnak Csabáról Aradra. Érkezés 5 óra 27 p. Innen kirándulás a ménési vinczellérképezdebe; ott a ménési vinczellér-iskola s annak székéneggel fen-tartott amerikai új ültetvényének Varga Imre igazgató vezetése alatt meglátogatás. Megtekintés továbbá több előkelő arad-vidéki szőlőtermelő (Dományi, Andrányi) telepének és vizsátatás; Aradon éjjelezés. — Augustus hó 17-én. Tanulmányozása az aradi ki-állításnak a rendező-bizottság ka-lanzolása mellett. Éjjelezés. — Augustus hó 18-án reggel 6 ó. 18 p. indulás Aradról Temesvárra. Oda ér-kezés 9 ó. 4 p., meglátogatás a Saxl-estvérek koncentrált marha-trágya-gyáranak. Tovább utazás Verseczre r. 10 ó. 50 p. Odaérkezés d. u. 3 ó. 42 p., ott meglátogatás a gazdasági egyesület telepének, részvétel az egyesület által ren-dezendő borkostolás, a Beer stb.-féle homok-ültetvényeknek. — Éjjelezés. — Augustus hó 19-én. Megtekintés több vidéki szőlőtelepit-ménynek, este 8 órakor tovább utazás Fehértémplóra.

— Megkerült honvéd 100 ft. A folyó évben nagy port vert fel a honvéd-egylet közgyűlésén az, hogy 100 ft, mely Ter-najgó Czézár beszédének elarúsításából folyt be, nyomtalanul eltűnt. Sikkasztást hangsúlyoztak akkor és azt mon-dták, hogy a pénz egy, 1886-ban tartott tüzoltói ünnepély alkalmából gyűjtötték a vértanúk sírhelyének kisajátítására. Egyik munkatársunk lapozgatván a la-pokban a vértanuszobor ügye után, azt találta, hogy ez a 100 ft — mint a re-porter feljegyezte — 1878-ban folyt be Ternajgó beszéde után és pedig október 6-án. Az is meg vagyion írva, hogy „e pénz hovaforrlására nézve kimondatot, miszerint az összeg a kivégzetésű hely rácsának kiépítésére fog fordíthatni”. És bizonyára oda is fordított. Jó lesz ennek a dolognak utána nézni, hogy tisztázzuk az eszméket.

— Az aradi honvédegylet választmánya tegnap délután ülést tartott Lukácsy Miklós elnökléte alatt. Megnyitván az ülést, Barabás Péter két kérvényt nyuj-tott be elintézés végett, ezek közül egyi-

Rövid volt a szouvedése, de megható. Úgy hervadt el, mint a lilium. Tisztán, ártatlanul.

Mikor temették, Aladár szemei nem könyeztek s ajka nem adott panaszos hangot. Karjai tehetetlenül csüggték alá. Úgy ment a koporsó után, mint egy mozgó szobor.

Féltették, hogy megőrül.

De nem örült meg. A sors nem oly kegyes a szegény szenvedők iránt.

IV.

... Aladár önfeledten, akaratlanul nézi a fűrdő-vendégeket s elgondolkozik.

A multhau a jövővel vigasztalta ma-gát, a jövőben a multtal.

Amaz csak ért valamit, de mit ér ez, melynek nincs reménye semmi a földön?

— Mit ér az élet? — sohajt fel ke-serűen — hitem megtört, reményem el-hagyott, szerelmem a sirba szállt; mit akarok még itt?

Az arczképre tekint. Az emléke-zet élteti még csak.

Lehajítja fejét s könyei ismét végig-mossák a megfakult arczképet.

Szegény ember sorza ... V--ss.

Ugron Gábor fűrdője.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Nevezetes embereknek is vannak olyan perceik, amikor a világ zajától elvonulva fölkeresik Tusculanumukat, hogy a nyilvános szerepléstől messze, teljesen önmaguk legyenek. A rómaiak-nak Svábhegyük a Quirinalis volt; itt volt Maecenas háza, melyet Horatius gyakran látogatott s Virgilius és Propertius szomszédságában éltek. A keleti lej-tőjén voltak azok a kertek, melyeket

ket személyes ügyben. Mindkét kérvény bizottságunk adatait ki véleményezés végett. Venczel Mihály, az egyet buzó ellenőre, leköszönt eddigi tisztességéről. Hejlyébe Simon Tamás választott meg. Az október 6-iki ünnepélyen a kivégzés helyén levő rendezésnél Lukácsy Miklós elnöke alatt Barabás Béla, Bükky József, Simon Tamás és Rajkay József küldetett ki; egyidejűleg felkérték Barabás Bélát, hogy az emlékoszlopot letevést fiatalág nevében tartson beszédet; a honvédegyet részéről pedig Tiszti Lajost kérték fel beszéd tartására. Az ülés további intézkedni csekély jelentőségű feladatokat tartott el, mire az ülés véget ért.

A tankerületi főigazgató. A nagyváradi tankerületi főigazgató, — mint a „Temesvári Zs.” írja — főt. Petrovics Ferenc, kinyilatkoztatta, hogy még egy fél évig fogja viselni ezt a tisztelet, melyet szakértelemmel és közmegegyezésre töltött be eddig is.

— Aradváros nevezetesebb épületeit tegnap fényképezték le úgy a „Vértanúk Albuma”, mint a „Látogatók Lapja” számára Klapok Alajos és Papp Béla jónévi aradi fényképezők.

— Vendég az egyetemről. Márki Sándor dr., a budapesti egyetemen a földrajz és történelem tanára, tanulmányokat tenni s főleg történeti adatokat szerezni Szegedre és Aradra is ellátogatott s több napig fog időzni ott és városunkban.

— Adókvetés. A kivétő-bizottság hétfőn az ügyészek, ügy- és porcellánkereskedők, üvegészek, vállalkozók és váltóüzlet-tulajdonosok III. osztályu keretségi adóját állapítja meg. A kivétő-bizottság kedden a kir. közjegyzők és ügyvédek III. osztályu keretségi adóját állapítja meg.

— Halálhír. Részvételt vettük a következő gyászjelentést, mely egy telintélyes aradi család gyászáról szól: Wintter Ede, Vogl Ernő szül. Wintter Nannette s férje Vogl Mór, valamint gyermekeik és unokái, özv. Róth Mórné szül. Wintter Johanna, özv. Mairovitz Adolfiné szül. Wintter Róza s gyermekei, Wintter Adolf s neje szül. Deutsch Szidonia és gyermekeik, Szalay Zsigmondné szül. Wintter Berta s férje Szalay Zsigmond, valamint gyermekeik, Wintter Ignác s neje szül. Mapek Lina és gyermekeik, saját, valamint testvér, számos szerető rokonok s jó barátok nevében is fájdalommal tel szívvel tudtadj szeretettel és anyjok, anyósok, nagyjaink, dédanyák, testvér, rokonok és jó barátaink ily. Wintter Bernátné szül. Berger Fanni urnőnek, 1890. évi július hó 17-ikén, életének 80-ik évében bekövetkezett gyászolt elhunytát. A drágahalt hűlt tetemei f. évi július hó 18-án d. u. 6 órakor fogtuk a Deák Ferenc utca 38. számú házból az izr. sarkterti kiseretési s ott örök nyugalomra helyeztetni. Béká lengjen porai felett. Aradon, 1890. évi július hó 17-én.

— Az időjárásról. Nagy a hőség, most ez a főpálya. Nem a fűrdők és uszókák gazdái részéről, mert ezek örülhetnek a hő jóvedelmeknek; hanem az izzadó közönség részéről. Puhul az aszfalt és sok verejték hull az épülő házak csementéjébe, mert az olyan kis esősök, minő legközelebb nehány felhőből hull, csak percekre segít a nyári hőn. Legfőképp az a vizsgálat, hogy Amerikából még sokak nagyobb hőség hírei érkeznek. Nálunk még nincsenek napszúrás esetek, de ma-hol-

zett levelet. Különbösen is remélte, hogy a herceg nem hagyja vizálas nélkül azt.

Ez utóbban egy bizalmas cselédet küldtek Toursba, akinek jól szivére kötötte, hogy csakis a herceg kezébe adja a levelet. Az inas egyáltalán két más levelet is vitt. Égert Montagny ezredesnek, a másikat Robert Hadnagy számára. A Robertnek szánt levél végén a hercegné is hozzáadott néhány sort. Szükséges-e megjegyeznünk, hogy erre a levélre is nem egy kily hullott?

Mily aggodalmas türelmetlenséggel várták a kastélyban a küldőre visszatérte! Már sokkal később volt, semhogy még az est folyamán remélhették volna visszlottani. Csak hátsó érkezett meg a délelőtti folyamán. Húspáncs teljesítette a reá bízott küldetést és a herceg kezébe tette le a hercegné által írt levelet, a melyet amaz nagy figyelemmel olvasott el; azután nagy érdeklődéssel kérdőszó-kódva a kastély lakói felől, megköszöndte a hercegnének a vele közölteket és megígérte, hogy mihamidegy megengedi, felelni fog.

De az ezredesről, Robertről nem voltak levelek? Az inas szomorúan rázta a fejét. Az ezredes, akinek csak nagy nehezen juthatott, azt felelte, hogy ő ezáltal idegen az ügyhöz, amelyet Mörizc levelében előhoz és hogy nem hozzá kellett volna fordulnia.

— Kérlelhetlen! Kérlelhetlen! — sa-hajtott fel a hercegné mely csüggedtséggel.

Ettől félt az ezredes részéről; hanem férje eddig oly gyöngéd és elszó volt irónyában, hát nem várhatott már töle bocsánatot és kegyelmet? Mert amit ízent, az nem volt egyéb, mint a szokásos kitérő beszéd, amit ilyen alkalmakkor használnak udvariasságból, amikor az ember halgatni szándékozik.

Azonban Mörizc, megtudva az inas visszatérte, odasietett hozzá. Minden felelet helyett az inas kivette kezéből a reá bízott levelet és átnyújtá a fiatal tisztnek.

nap lesz kolerin-hír, mert ez nem marad el egy forró nyárról. A meleg ellen csak az egy vizszálalásunk van, hogy nincs — az még melegebb. A hőmérő tegnap 28.5 R. fokot mutatott. Jobb dolgunk van a sógoroknak oda a Lajthán tul. Onnan azt a hírt hozza a táviró, hogy Innsbruckban hős esett s a déli vasut vonalain csak hőkével lehetett közlekedni. A mezőn mindent elborított a hópellet s a félig éret vetések fűrészt gondoltak a hótakaró alatt. Az embernek ebben a kutyamelegben nem esik jól semmi. De igen, egy: bugyellárist cserélni Sinay meg Grünberger fűrdőtulajdonosokkal.

— A piacci virszálalás ellen. A gabonapiácson történt virszálalások megakadályozása végett Aradváros főkapitánya elrendelte, hogy a kereskedők és azok ügynökei csak reggeli 6 órakor kezdhetik bevásárlásaikat egész esté 6 óráig. Akik ezen rendelet ellen vétésnek s a meghatározott időn kívül vásárolnának, szigorú büntetésben fognak részesülni. Örömmel tudósítjuk ezen intézkedést, mely végre-valahára megszüntetni fogja némely piacci ügynök visszaéléseit, melyek ellen már lapunkban is több ízben szólaltunk fel.

— Vonatoknak az állomásokba valóérkezése. Az utóbbi időben előfordult vasúti balesetek következtében a magyar államvasutak igazgatósága szigorú rendeletet adott ki, hogy a vonatok a legnagyobb óvatossággal vonuljanak be az állomásokra, sőt a megálló-helyekre is. A vonatkiserő személyzetnek különösen meg-hagyta, hogy a szabályellenes gyors haladástól óvakodjék s tartás szem előtt azt a szabályt, hogy a vonatok ne fékezett kerekkel, a mozgásban levő kocsi által tolatva, hanem mindig gözzel, a mozdony által vontatva haladjanak be az állomásra. A külszolgálati főnökök erre kötelesek a személyzetet kitanítani.

— Árlejtés jégyzói lakra. Apátiban egy jégyzói lak építésére e hó 20-án délelőtt 11 órakor a község-házánál nyilvános árlejtés fog tartatni.

— Arad legszébb utcája. Tagadhatatlan, hogy Arad legszébb utcája a körház-utca. Olyan egyenes, olyan szépen feltöltött, és ami fő, olyan tiszta utca a nincs több Aradon. Es éppen ezzel az utcával bántak a város urai a legmostohábbul. Három csibirai petróleumlámpa szórja csemevess sugárát széljel estéknint ebben a hosszú utcában, ahol bizony sokkal jobban venné ki magát néhány gázlámpa, mint Arad bármely más utcájában. Az utca éjjelünkint — ha holdvilág nincs — olyan sötét, hogy ha az ember abban egy — csókot kapna, a sötét miatt vissza se tudná adni.

— Az aradi iparos-Ifjak önképző- és betegsegélyező-egylet „visszálalás”-a. f. hó 19. (szombat) este 8 órakor gyűlést tart. Kérnek a bizottsági tag urak minél számosabb megjelenésre. Schaffner József, biz. jegyző.

— A magyar nyelv finomsága. Azt mondják, hogy csak a francia nyelvnek van meg a finessze. Ime a példa, és a magyarban is megvan.

Albert urambányán kérde a kamasszónakáját, hogy két unokahuga közül melyiket szereti jobban: Elzát, aki nagyon csinos, de szegény, avagy Viktoriát, aki csunya, de gazdag?

Az unoka így válaszolt: — Jobban szeretem Elzát, de előny adok Viktoriának, ami igen természetes. Mindkettő rendelkezik saját külön előnyökkel. Csak hogy Viktoria talán megszeresheti nekem az Elzát, de Elza a Viktoriát soha.

— Bocsásson meg, gróf ur, — szólt fájdalommal hangon. — Most senkit sem erőszenek be Robert urhoz a katonai főnlőzbe, és mivel azt mondták nekem, hogy a foglyoknak érkező küldeményeket és leveleket a katonai előjárók először felbontják és átmezik, jobbnak láttam a levelet visszahozni a gróf urnak.

— Es jól tette — válaszolt Mörizc. — Azután elbocsátotta a szolgát és egyedül maradt a hercegnével.

— Minde nem nagyon örvedetes, — kezdé — beismerem; hanem azért nem kell elveszteni a bátorságot, sem hamuvál behinteni fejünket és felhajtani a Jeremiás lamentációit. Először is nem szeretem elő ez szegény barátom ügyét. Most az a fő-dolog, hogy kihuzzuk a törből, amelybe esett. A többi aztán magától jön. Nem-e ez az ön véleménye is, hercegné?

A hercegné lehajta fejét helyeslése jeltől, mert minden, amit hallott, megtörtéte erejét.

— Tehát, — folytatta Mörizc — mivel nincs mit várnunk, én magam fogok elutazni Toursba. Megígérem önnek, hogy Robertet látni fogom, hogy elmegyek az ezredeshez, a tábornokhoz, egyszóval mind-azokhoz, akiknek ebben az ügyben be-folyásuk van!

— Ah! köszönöm, köszönöm, Mörizc ur, — szólt reszkető hangon a hercegné — de én, mit fogok én csinálni ez idő alatt, mi lesz belőlem?

— Ön, asszonyom, ön itt fog maradni a hugommal. Önök kölcsönösen vizszál-talni fogják egymást, mert most látom, hogy annak a szegény gyermeknek éppen olyan nagy szüksége van a vizszálalásra, mint önnek, és az egészben én vagyok a hibás; önök együttesen igyekezni fognak nagymamát megnyugtanni, ami nem lesz könnyű dolog és elfoglalja önöket; az után, ha lesz elég idejük, megkerik a jó ústán, hogy legyen segítségemre; ó inkább meghallgatja önöket, mint engem, a ki már régen nem látogattam meg őt...

— Baross Gábor igen népszerű miniszter. Hogy még népszerűbb legyen, alig kellett hozzá egyéb, hogy az ó-csehek lapja, a prágai „Politik” szidja, ócsárolja. Azért szidja most, hogy Magyarország és Románia közt egyenes összeköttetést csinál, sőt Bukovinából is új sinutit tervez hazánkba; szóval alól-felül Magyarországra törekzik vezetni a forgalmat, elérte Ausztriától. Ezért szidja a cseh-német lap, a végén hozzátevé: „Csak nekünk lenne olyan kereskedelmi miniszterünk!” Az ilyen „szidás” persze a legnagyobb dicséret.

— Rozsnyó lánokban. Rozsnyón kómányvetés közben szerlén kigyuladt a rozsnyói Zólfá-utca 212. számú ház és a lángok csakhamar átcsaptak a szomszédos épületekre is, a talpó szárazságnal faszindelyes háztölkön rohamos gyorsasággal szágulda tova, úgy, hogy rövid idő múlva a szék főtér, tempiómok, köz-épületek s egész házsorok lettek a pusztító elem áldozataiva. A remület képzalható. A vést fokozta az a tapasztalat, hogy a viz csakhamar elfogyott s az ol-táshoz szükséges kellő munkakerő hiány-zott és a rekkenő hőséghez még szél is járult, szitani a lángokat. Végre délután öt órakor megérkeztek a betéri és ber-zető tüzoltók, valamint a környékbeli falvak lakossága is. Egyesült erővel utána fogták a munkához, de csak éjjel öt óra után bírák a tüzet lokalizálni. Éjjel után egy órakor megjötték a dobsani tüzoltók, kik szintén nagy erélylvel fogtak az ol-táshoz. A város szomszár képet nyújt. Leégett a barátok épülete, a zárda, a terenciek tornya és temploma, a bányabiztoság, a takarékpénztár, az izraelita templom, két gyógyszerár, egy nagy vendéglő melléképületei és mintegy 60-70 ház az összes melléképületekkel.

Nagy veszély fenyegette az ág. ev. gimnáziumot, melyet már több helyen nyaldostak a lángok, továbbá a Berzete-utczát, melyet csak az ág. ev. felső leányiskola tetőjének lebontásával sikerült megmen-tetni. Emberélet is esett áldozatul. Ugyanis Garay főtéri üvegkereskedőt szélhűdés érte és meg is halt. Többen kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A hivatalos vizsgálatot megindították.

— Szegedi családi dráma. Egy szegedi postatisztet törvénytelen feleség, ki katonatiszt özvegye, féltékenységgel kard-dal súlyosan megsebezte. A postatisztet a körházba vitték, hol sebzéjában fekszik. A vizsgálat folyik. Az illetők neveit titokban tartjuk.

— Lelőpölések az Anicskov-palotában. A párisi „Matin”-nak Pétervárról a következő érdekes dolgokat írják: A czár, mikor Pétervárot tartózkodik, tudvalóleg mindig az Anicskov-palotában lakik. A czár parancsára most a palotát villamos világitásra rendezik be. A gázvezetékeket teljesen eltávolították és a gázcsöveket most huzzák ki az épület falaiból. A villamos fűnyt a palota udvarán felállítandó háza-csában a legjobb és legkisebb gépek segítségével állítják elő; ötezer villamos lámpával fogják a palotát világitani. Smirnov ezredest bízták meg a munkálatok fölötti felelősséggel, ki magára vállalta azt a kö-telezetiséget, hogy október 1-ig, midőn a czár Gacsinából ismét visszatér, a villam-világitás be lesz vezetve. Az ásatások alatt két érdekes leletr bukkantak. A pince egyik szögletében egy méter mély-ségben még ép állapotban két újszülött gyermekcsontvázat találtak. Természe-ten a találatásoknak vége-hossza nincs, hogy a csontvázak miként kerültek oda, és magától értődik, hogy a leghihetle-nebb és legképtelenebb történetek ter-jesztik rólok. A második lelet azonban már komolyabb jelentőségű. Ugyanis a czár dolgozó szobája alatt egy befalazott üre-got találtak, melynek közepén egy pléhdoboz volt, amelyből rézszondonyok jöttek ki, hasonlók azokhoz, melyek a villamosvilágítás vezetékeire szolgálnak. A doboz ugyan üres volt, de mégis ál-talán azt hiszik, hogy itt a czár élete ellen tervezett merénylétől van szó, melyet azonban előre nem látott körülmények húsítottak meg. Csak a fölött esodálkoz-nak, hogy miként volt lehetséges egy ilyen munkát elvégezni a palotában a nélkül, hogy a nagyszámú személyzet-ből valaki észrevette volna. Most min-denki az Anicskov-palota titkárait beszél, bár magától értődik, hogy minden lehető megtörtént, hogy a két leletet eltitkolják, de, úgy látszik, nem sokáig tudták titkolni.

— A kolera. Konstantinápolyba érke-zett tudósítások szerint a kolera-járvány, Kis-Ázsiában terjedőben van és pedig a Van-tól felé Diarbekr irányában. A török hatóságok szigorú rendszabályokat alkal-mazznak — mint a Zsófia-ból távirják, a bol-gár kormány a burgasi, várnai és balsziki kikötőkben a Spanyolországból érkező szállományokra nézve a vesztőzást el-elrendelte. — Pétervárról távirják: Jelise-jev dr a kolera nagy terjedését jelent Perzsiából. De a kolera nem lép fel na-gyon rombolólag. Dél-Oroszországban nagy hőség van. Krim egyes pontjain a hőmérő 50 fokra felmogy. Számos gyomorbetegség kezd fölmerülni.

— A szállók netovábbja. Egy new-yorki szállót nemrégiben szolariummal, azaz vastag üvegfalakkal és üvegtetővel láttak el. A szolarium, mely a szálló te-tején van berendezve, teljesen téli kert benyomását teszi s különösen az a ren-deltetés, hogy a betegnek, mihamidey a nap fölkel, legyen hol sütkérezniök. Több amerikai orvos nagyban kardszkodik a mellett, hogy minden új épület egyuttal szolariummal is ellátassék, úgy okoskodva, hogy a világosság csak oly szükséges úgy az állati, mint a növényi életfenntartására, mint a tisztá levegő. Hogyha az orvosok-nak sikerül azt az eszméjüket diadalra

juttatni, úgy jövőben minden új házat el-fognak látni egy ilyen fölös emelettel, mely szakaszokra beosztva arra fog szol-gálni, hogy a különböző lakófelek köz-keztül világotosságát élvezzenek.

— Panicza neének öngyilkossági ki-sérlete. Paniczának, a kivégzett bojár örömgagnak neje — mint egy olaszzi lap-nak Ruscukból jelentik — öngyilkossági kísérletet követett el. Férjének revolvré-vel mellbe lötte magát anélkül, hogy ha-lósan megsérült volna. A második lövés-ben még jókor akadályozták őt meg s a revolvert elvették tőle. Panicza neének öngyilkossági kísérlete a városban gyorsan elterjedt s okot adott a Stambuluy miniszter elleni merénylet hírére.

— Megfult család. Párisban megöl-bentő katasztrófa történt ma. Azt távir-rozzák a francia fővárosból, hogy a Rue avron egy házban egy egész csalá-dal, atyát, anyát és 6 gyermeket, megöl-dav találtak. Hogy miképpen történt a szerencsétlenség, azt még nem tudják.

— Munkás-zavargások. Rómából távir-ják, hogy névleges sztrájkoló munkás és hétszáz munkás tegnap fölgyver-keze megtámadta Montedore Calanisset-tában a polgárházat; több raklart felgyújtottak, a városkastét és több esendőt kövekkel megsebesítettek. Ma aztán a mun-kások által kért bérémeletet megadták.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popovics Sándor, meghalt július hó 17-én életének 81-ik évében. Temetése július hó 18-án délután 4 órakor ment Nádor-utca 1. számú házból végre. — Saxon Lőrinc, meghalt július hó 17-én, életének 84-ik évében. Temetése július 18-án délután 4 órakor fog 16at 47. számú házból végbemenni.

— X — Az „Entreprise des pompes funéres” aradi elnöke-tisztelettel üdvözli a következő to-mot-séket jelent ki: Popov

VASUTI VONATOK MENETRENDJE.

Aradról-Budapestre.						Aradról-Temesvárra és vissza.						Aradról-Gurahonczra és vissza.							
Állomások	Személyvonat	Gyorsvonat	Személyvonat	Vegyesvonat	Vegyesvonat	Állomások	Vegyesvonat	Vegyesvonat	Állomások	Vegyesvonat	Vegyesvonat	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.
Arad	indul	2.10 d. u.	4.4. reg.	9.05 este	6.48 reg.	Arad	indul	6.30 reg.	Arad	indul	6.30 reg.	Budapest	indul	8.15 d. e.	10.05 este	Budapest	indul	8.15 d. e.	10.05 este
Kürties	"	12.37 "	8.10 "	9.34 "	7.25 "	Uj-Arad	"	6.49 "	Országháza	"	7.41 "	Arad	"	4.40 d. u.	6.0 reg.	Arad	"	4.40 d. u.	6.0 reg.
Csaba	"	1.54 "	9.4 "	1.05 éjél	8.51 d. e	Németség	"	7.5 "	Vinga	"	8.7 "	Otvones	"	4.77 "	6.30 "	Borossh-B.	"	4.77 "	6.30 "
Budapest	érkezik	7.45 este	1.5 d. u.	5.51 "	6.48 reg.	Országháza	érkezik	7.6 "	Uj-Arad	érk.	9.25 "	Zimánd	"	5.05 "	7.02 "	Repszeg	"	5.05 "	7.02 "
Bécs d. r. t.	"	8.05 reg.	7.10 d. u.	1.0 d. u.	6.48 reg.	Arad	érkezik	9.01 "	Arad	érk.	9.25 "	Uj-Szt-Anna	"	5.34 "	7.40 "	Bokszeg-Beül.	"	5.34 "	7.40 "

Végzés.

A gabona piaci viszonyok megakadályozása végett ezennel elrendelem, hogy a gabonajogszóló bevételek, a kereskedők s azok vásárlására jogszóló ügynökei által f. hó 17-től kezdve, reggel 6 óráig este 6 órai időközben eszközölhető.

Ezen rendelet ellen vétők, vagyis kik a meghatározott időn kívül vásárolnának, rendőri intézkedés elleni kihágást követnek el s büntetetté válnak.

Egyben értesitem, a piacra árut hozó községeket, hogy a mérlegházak csüvőit, péntek és vasárnap már reggel 5 órakor nyitva állanak.

Arad, szab. kir. város kapitányi hivatalától.

Arad, 1890. július 14-én.

Sarlot
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak.

53707 | 90 szám.

Pályázati hirdetmény

darabos és kocka szén szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak igazgatósága alkalmazottai magán szükségletének részben feleltetésére, valamint a személykocsik és hivatalos helyiségek futására 1890 évi október hótól 1891 évi december hó végéig szükséges mintegy 4500 tonna darabos vagy kocka szén szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet a következők módjait és feltételeit mellet.

- A fent kitüntetett mennyiség csak megközelítő előirányzatot képez, minél fogva az, az általános szállítási feltételek 11 §-ának b) pontja értelmében egy negyedrészzel az igazgatóság szabad tetszése szerint felemelhető vagy leszállítható.
- A szállítás az anyagok szállítására vonatkozó 24722 | 76 számú általános és a barna-s kőszénre vonatkozó 9460 | 79 sz. különleges feltételek alapján eszközölendő.
- Ezen szállítási feltételek a pályázati határidőig a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75 sz. a. I. em.) és az illetékesnek naponként a hivatalos órákban megtekinthetők vagy a budapesti nyomtatványtárnál a megállapított ár előzetes lefektetése vagy beküldése mellett posta útján megszerzethetők, megtekinthetők, hogy az általános feltételekért 25 kr., a különleges feltételekért 15 kr. fizetendő.
- Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fenebbi feltételek jól ismeri és azokat, a mennyiben jelen hirdetmény folytán változtatás nem szenvednek egész terjedelmükben elfogadják.
- A fent kitüntetett szén mennyiség a szükséghez képest havi részletekben még pedig túlnyomó részben a téli hónapokban szállítandó és az időnkénti lényeges havi szükséglet mindig a megelőző hó második felében fog megrendelgetni.
- A különleges feltételek 4 §-a értelmében ingyen szállítandó tulsúly úgy a kőszénre, mint a régebbi képződési barna szénre nézve 2 százalékban állapítatik meg.
- Ujabb képződési barna szén (lignit) valamint az oly tulajdonsággal bíró szén, mely a tüzelésnél összesen s ez által az égési folyamatot meggátolja, a tüzet eloltja, az ezáltal biztosítani szándékolt szükséglet fedezésénél tekintetben nem vétetik.
- A szállítás a magyar kir. államvasutak központi hálózatának továbbá a volt magyar nyugati vasút magyar vonalainak, a bpest-pécsi vasút és a magyar északkeleti vasút valamely állomására bérmentve eszközölendő és a beszállítási hely az ajánlatban pontosan kitéendő; megjelöztetik, hogy a szén a különleges feltételek 6 §-a értelmében vasuti vagonokba rakva adandó át a megállapított szállítási helyen.
- Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon bányá, hol az ajánlott szén termelgetni fog, és fentartja magának az államvasutak igazgatósága a jogot, hogy kiküldött közvegi által erről bármikor meggyőződést szerezheszen.
- Mindazon czegek, melyek mindegyik nem állottak szállítási viszonyban a m. kir. államvasutakkal, tehát előtűnik ismeretlenek, tartoznak szállítási képességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlatához csatolni.

Silinyia község előjárósága.

959 | 1890. 502-3

Árlejtési hirdetmény.

Silinyia községének, a tek. törvényhatóság 2012 | 887 számú intézkedéssel jóváhagyott terv szerinti 1056 fnt 70 kr. költséggel újonnan leendő felépítésére ezennel árlejtési hirdetmetik, melynek megtartására határidőül, folyó évi július 31-ikének délutáni 9 óra a körjegyzői irodába kitétetik; erre vállalkozók 10 százalék bánompénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy az építési tervet, valamint egyéb feltételeket, Silinyia községének hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Silinyian, 1890. július 14.

Mladin György, Kujedán Sándor,
körjegyző, bíró.

8. Az ajánlatban határozottan hogy az kitéendő, ajánlott szén hazai vagy külföldi származású e. A bel-földinek jelzett szén akkor fog hazai származásúnak tekintetni, ha az azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonyítvánnyal igazoltatik, a melynek kerületében a termelési hely fekszik.

9. Az ajánlatban kitéendő, hogy az ajánlott szén mily gőzfejlesztő képességgel bír, azaz hogy egy kgr. szén hány kilogramm vizet gőzölögtet el, továbbá az elégheten részek százalék mennyisége és a calorikus értéke.

10. A szénnek ára tonnánként a vasuti kocsikba rakva bérmentve a m. kir. államvasutak központi hálózatának, vagy a volt magyar nyugati magyar vonalain, a budapest-pécsi és magyar északkeleti vasút valamely állomására szállítva és pedig külön a darabos és külön a kocka szénre nézve számokkal és betűkkel olvashatóan teendő ki, — de kitéendő egyszeresmind az ajánlatban a szénnek ára a vasuti kocsikba felrakva, bérmentve a termelési helyhez legközelebb eső vasuti állomásra is.

Ajánlatok melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak.

11. Megengedtetik, hogy a fentebb kitüntetett egész mennyiségre, vagy annak csak egy részére tétessék ajánlat.

12. Minden ajánló köteles a m. kir. államvasutak igazgatóságának kivantára próbaszén szállítani; mely próbaszén az ajánlati ár alapján fog fizetettetni.

13. Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdíjnyire nem jogosított alkalmazottak, illetőleg családtagjaik segélyezésére létesített alapozs a szállítási után érdemben hozandó összegnek 1/10 (egy tized) százalékát hozzá járulni mely járuléka a kifizetés alkalmával levonásba fog hozatni.

14. Az 50 kros blyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külcimmel: »Ajánlat darabos és kocka szénre 53707 | 90 számhoz» 1890. évi augusztus hó 5-ének déli 12 órájáig az anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

15. Bánatpénz gyanánt az egy évre ajánlott mennyiség értékének megfelelő 6% készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban 1890. évi augusztus hó 4-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letéendő. Az értékpapírok a névérték 90 százalékával, ha azonban árfolyamuk a névérték alul áll a napi árfolyam 90 százalékával számítandók. Az ajánlatban a megtörtént letételek megemlítésével, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

16. Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 5 §-ában kitétt határidőtől eltérőleg ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni.

17. Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitéendő határidőig érkeznek vagy táviratilag tétetnek, — végre oly ajánlatok melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett nem fognak figyelembe vétetni.

18. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, — tekintet nélkül az arra — szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszése szerinti rész-mennyiség szállítást engedhesse át, ha csak az illető ajánlatban az ellenkező világosan ki nem kötetetik és végre, hogy a cél elérésére másféle intézkedéseket tehessen.

Budapest, 1890. július hóban

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomást nem díjaztatik.)

Nyomatott az »Aradi nyomdátársaság« nyomdájában.

Hirdetmény.

57589 | C. II. szám. 503. 2-3.

(Közvetlen forgalom Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között)

(Kivételes díjszabás sörre és üresen visszamenő sörös hordókra.)

Az Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország közötti közvetlen forgalomban f. évi augusztus hó 1-ével kivételes díjszabás lép életbe, mely a cs. k. osztrák államvasutaknak *Budweis, Graz, Linz, Pilsen, Plzeň, Protiwin, Red-Zipf, Saaz és Wittlingau*, a szab. osztr. magyar államvasut társaságának *Bécs és Temesvár-Jászfalu*, a cs. k. szab. Nándor császár északi vasút *Bécs*, a magy. kir. államvasutaknak *Köbánya és Ujvidék*, a szerb államvasutaknak *Belgrad és Nis* és a bolgár államvasutaknak *Szofia* állomásáról, a bolgár államvasutak *Burgas* valamint a keleti vasutak *Philippopol, Dedeahadje, Saloniki és Konstantinápoly* állomásaira szállítandó sörre és bármely sulyban üresen vissza tért hordókra nézve közvetlen, az eddig szállítási költségekkel szemben tetemesen mérsékelt díjtételeket tartalmaz.

A szállító közönség figyelmét ezuttal ismételtlen a fuvar levél adatainak pontos és világos, — lehetőleg francia nyelven is eszközöndő, — kitöltésére, valamint a szükséges vámkönyvek csatolására különösen felhívjuk.

Az új díjszabás, valamint a francia szöveggel is ellátott fuvar levél példányai a részes vasútigazgatóságoknál kaphatók.

Ezen díjszabás által a f. évi április 1-én Saloniki felé életbe léptetett kivételes sör díjszabás hatályon kívül helyeztetik.

Budapest, 1890. július hó 12-én.

Az igazgatóság
a többi részes vasutak nevében is.

(Utányomást nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak.

56582 | 90 szám

Pályázati hirdetmény

A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. é. második felében a saját vonalain összegyűlt és nélkülözhetőre való különböző ócska fémanyagok értékesíteni óhajtván ezek eladásra céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Az eladandó ócska fémek a következők:

XIV	15	tétel tolatyú és csapagy fém forgács	9200	Kg
"	16	" gépfém forgács	1300	"
"	17	" sárgaréz	2300	"
"	18	" ágyfém	6400	"
"	19	" sterrofém	7800	"
"	21	" vegyes fém	1900	"
"	22	" vörösréz	17800	"
"	55	" vörösréz sárgaréz	3400	"
"	70	" pakfon	1200	"
"	71	" tört vörösréz	2700	"
"	72	" vörös rézcső	10700	"
"	76	" galván vörösréz		
"	77	" sárgaréz		
"	78	" sárgarézcső		

A feleslegessé váló mennyiség határozatlan ugyan, de tájékozást végett alant közöltemek azon mennyiségek melyek az előző évek szerint hozzávetőleg összegyűlhetnek. Vevő köteles az időnkénti tényleg rendelkezésre bocsátandó mennyiségeket átvenni. Külön is kötelezi magát azonban, hogy a november és december hó végén meglévő készletet a következő hónap 25-ike előtt okvetlenül átveszi.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy a 50 kros magyar blyeggel ellátott ajánlatukat a magyar kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályához (Andrássy-ut 75 sz. I. em. 46 ajtó) a következők címezéssel:

»Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 5682 számhoz» f. é. aug. hó 12-nek déli 12 órájáig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó 12789 | 90 sz. feltételeket magukra nézve is kötelezőknek elismerik.

Ezen feltételek a nevezett szakosztályban megtekinthetők s illetve nyomtatványtárunknál példányonként 15 krral megszerzethetők.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag

Az igazgatóság.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A városi törvényhatóság bizottság 15266 | 434 1886. sz. alatt kelt határozatával hozott, és a m. kir. belügyminiszterium 67600 | 1888. sz. alatt kelt intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívatik a város közönsége, hogy a kortekben különösen alulírtak mutatókó vértetűt, a mutatkozaskor azonnal a kapitányi hivatalnál bejelentse.

Egyidejűleg vértetűt (Schitzoneura lanigera) rövid ismertetése és irtsának módja, a magy. m. kir. belügyminiszterium 14963 | 1885. sz. intézkedéssel leküldött utasítás alapján a következőkben közöltek.

a) A vértetűt könnyen észrevehető, mert hátát és testének végét felé gyapjuszertű pehely borítja, és a vékony fa ágaknak a földfelé eső részén nagyobb számba össze csoportosul, miáltal szembetűnő fohér foltot képez.

b) Meglepett fiatalabb csemeték és oltó galyak fertőtlenítésére ajánlatik 50 gramm fekete szappan 100 gramm kozmaszesz (nyúl alkohol) 200 gramm borszesz és 650 gramm vízből álló keverék, mellyel a galyak és csemetéknek a rovar által ellepott részét gondosan bekendöndök.

Meglepett öreg fák petroleummal, fiatalabb fák 3 rész petroluum, 1 rész vízből álló keverékkel jól beecsetelendök.

Mintán a vértetűt a gyümölcsfák gyökereinek telel át a meglepett fa körül a föld a felső gyökerig kiásandó, oltatlan tört mésszel behintendök és földdel ismét betakarandök.

Oltó galyaknak más község határából vagy a nyugot európai államokból behozatala szigoruan eliltatott.

Aradon, 1890. június hó 21-én.

Sarlot s. k.
főkapitány.